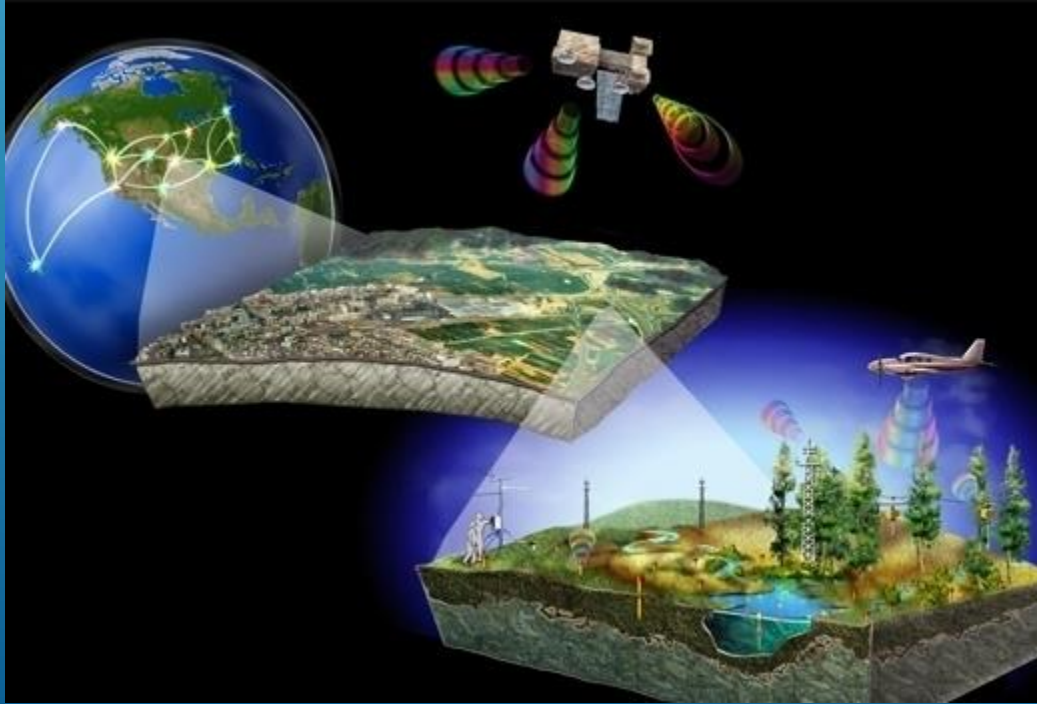
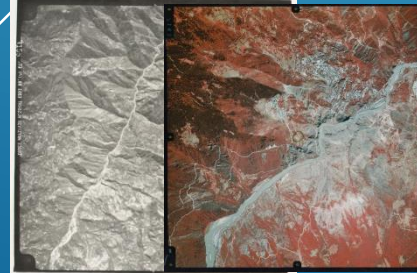

AMENAJMANIN TEMEL ESASLARI ENVANTER (2024-2025 GÜZ YARIYILI)

Prof.Dr. Mehmet MISIR

Envanter

Orman envanteri; belirli bir zaman diliminde üretim sürecine katılan faktörlerin ve oluşan ürün miktarının sayım-ölçüm ve değerlendirme yolu ile tespit edilmesi işlemidir (KALIPSIZ, 1984).

Orman envanteri; plan ünitesi olan ormanın sınırları içindeki ağaçlı ve ağaçsız alanların ayrıntılı biçimde belirlenmesi, yetiştirme ortamı faktörlerinin incelenmesi, ağaç serveti ve bunun meydana getirdiği artımın tespiti ile bitkisel, hayvansal ve mineral menşeli tali ürünlerin belli edilmesi ve bütün bunlarla ilgili miktarların tayininden ve kıymetlendirilmesinden ibarettir.

Envanter

- Alan envanteri
  - Ağaç Serveti ve artımın envanteri
  - Yetiştirme ortamı envanteri
  - Biyolojik çeşitlilik envanteri
  - Odundışı orman ürünleri envanteri
  - .....
-
- A series of white diagonal lines of varying lengths and thicknesses, located in the bottom right corner of the slide.

ALAN ENVANTERİ

Alan envanteri sadece orman işletmesi içinde ormancılık faaliyetlerinin yürütüldüğü ormanlık ve açık alanları değil, orman işletme alanının dışındaki bağ, bahçe, tarım, mera, iskan, taşlık, kayalık, göl, bataklık vb. gibi orman işletmeciliği yapılmayan alanları da kapsamaktadır. Alan ayrımı;

1-Orman rejimi içindeki alanlar

-Ağaçla örtülü ormanlık alanlar,

-Ağaçsız ormanlık alanlar,

2-Orman rejimi dışındaki bütün alanlar

Plan Yapım Aşamasında

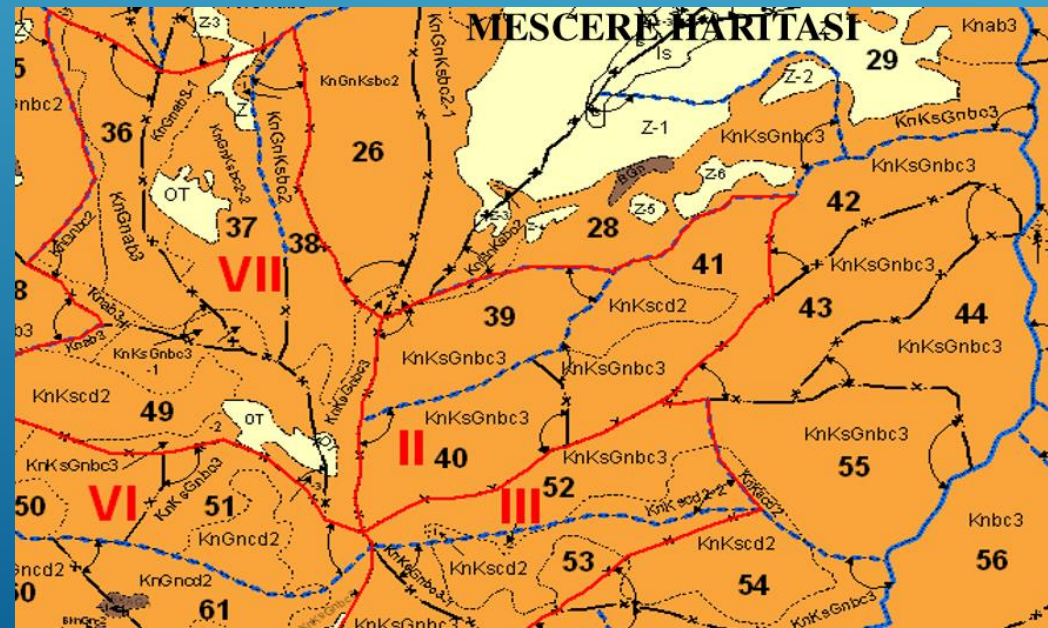
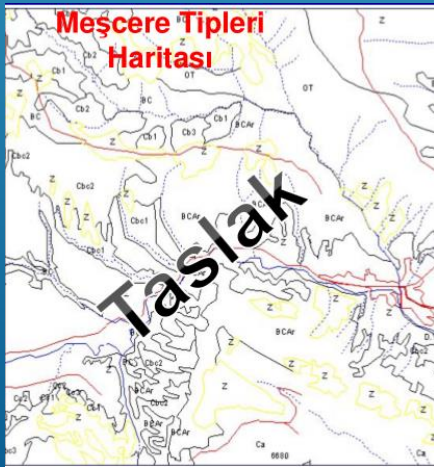
İlgili Orman Bölge Müdürlüğü taranmış ve/veya sayısallaştırılmış;

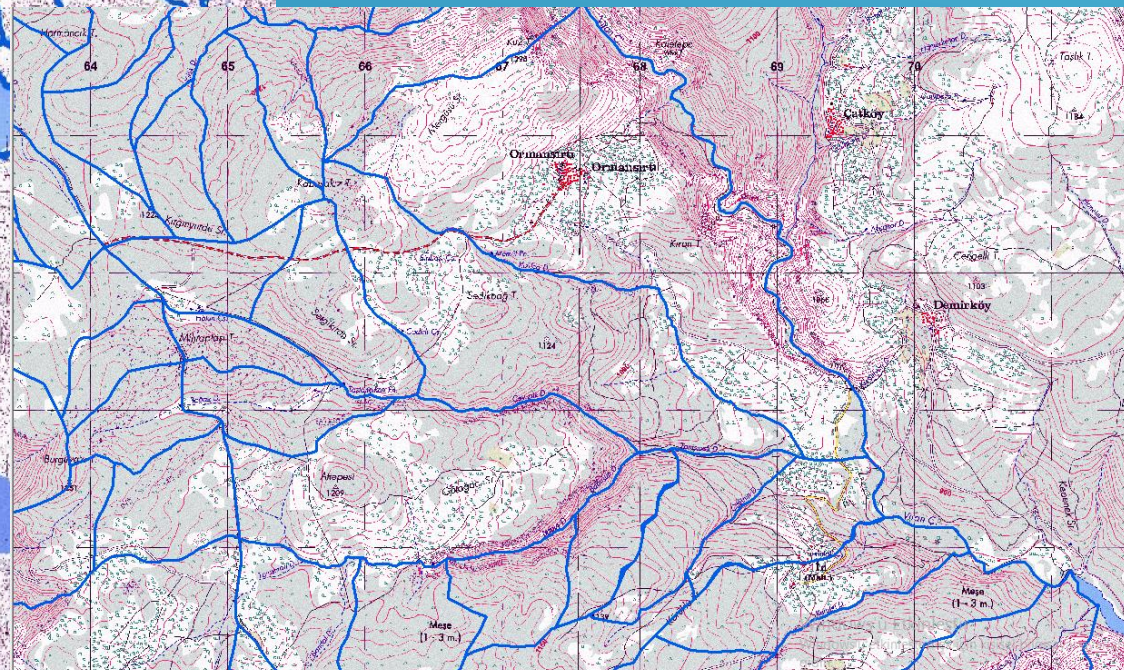
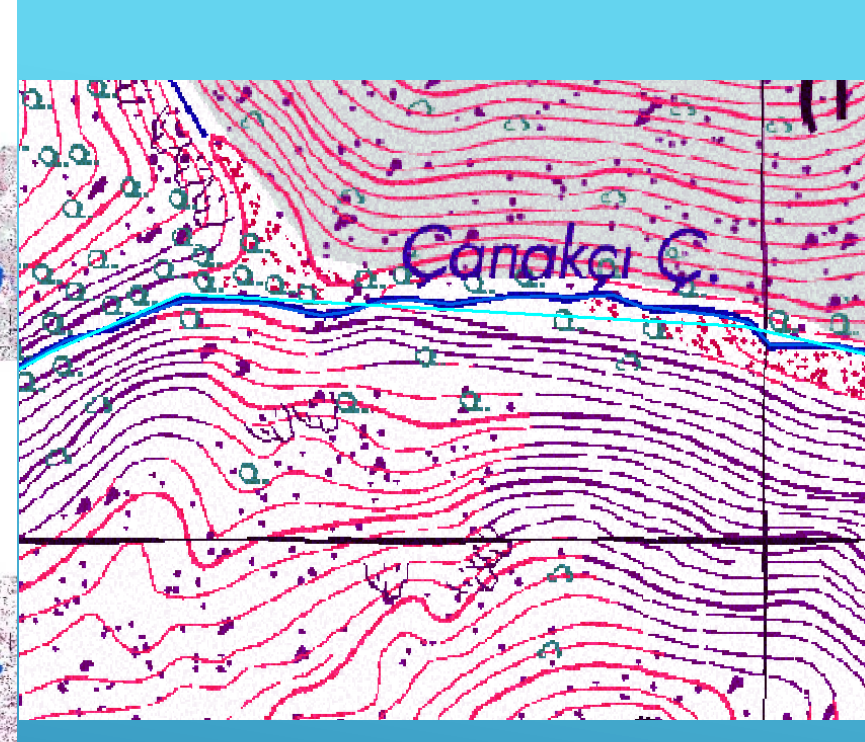
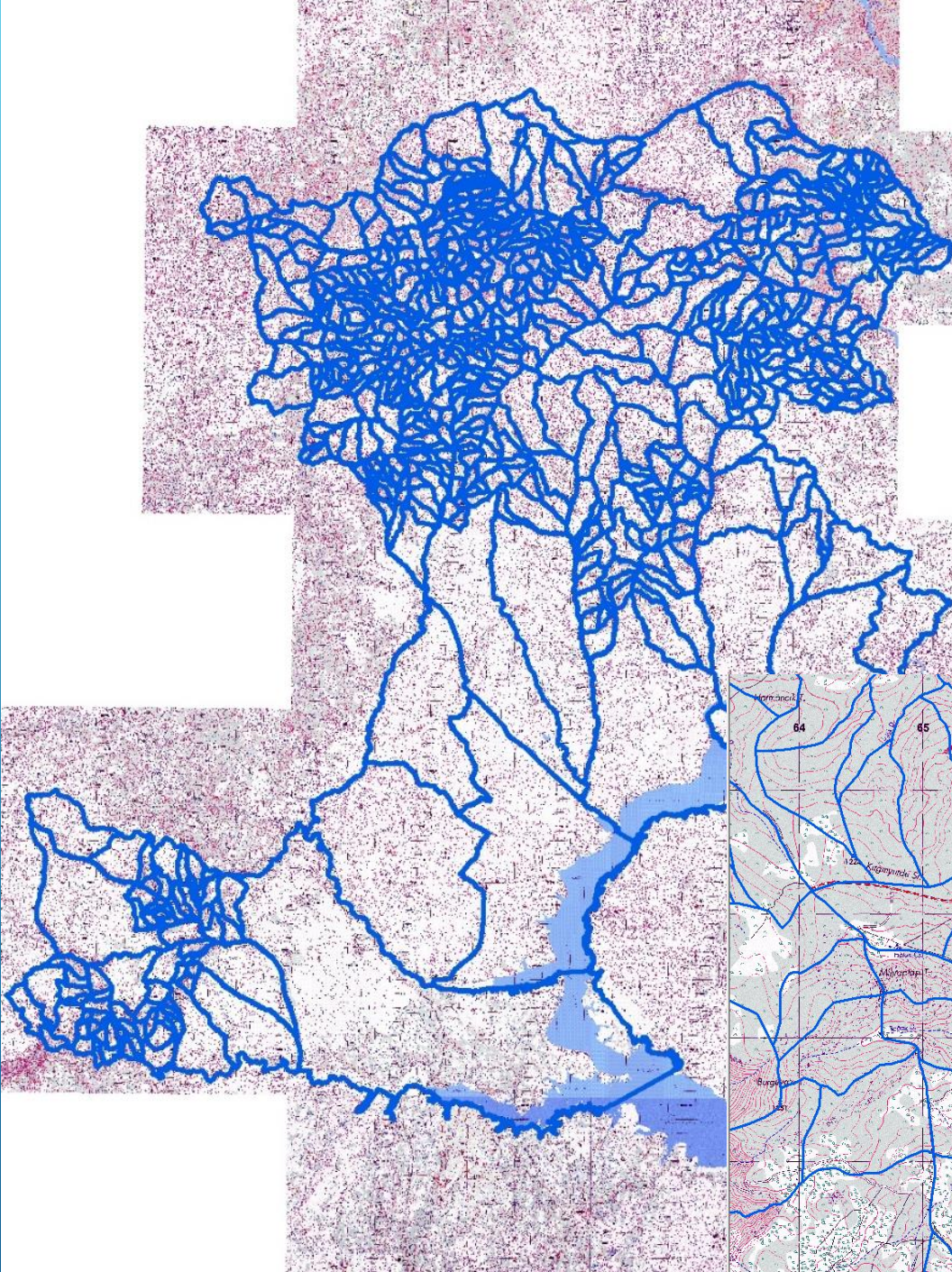
- 1/25.000 ölçekli topoğrafik haritalar
- Önceki amenajman planı sayısal veri tabanı
- Sayısal taslak orman fonksiyon haritaları
- Uydu görüntüleri veya hava fotoğrafları
- Bunlardan üretilmiş taslak meşcere haritaları
- Tescilli mera sınırları
- Statülü alanlar (kuruluş raporları ve bunlara ait sayısal veriler)
- Sayısal plan ünitesi dış sınırları

ALAN ENVANTERİ

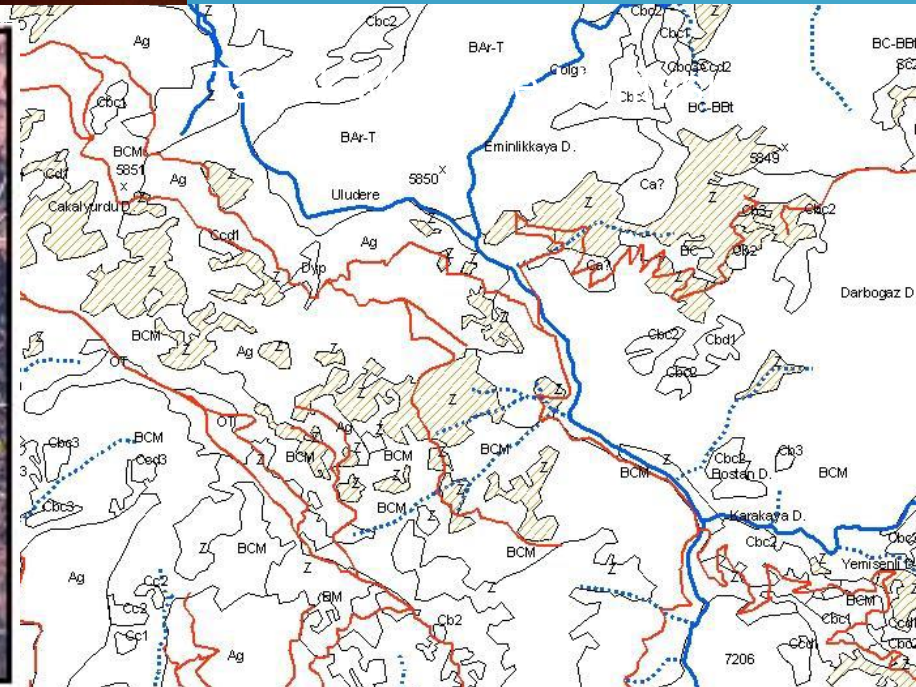
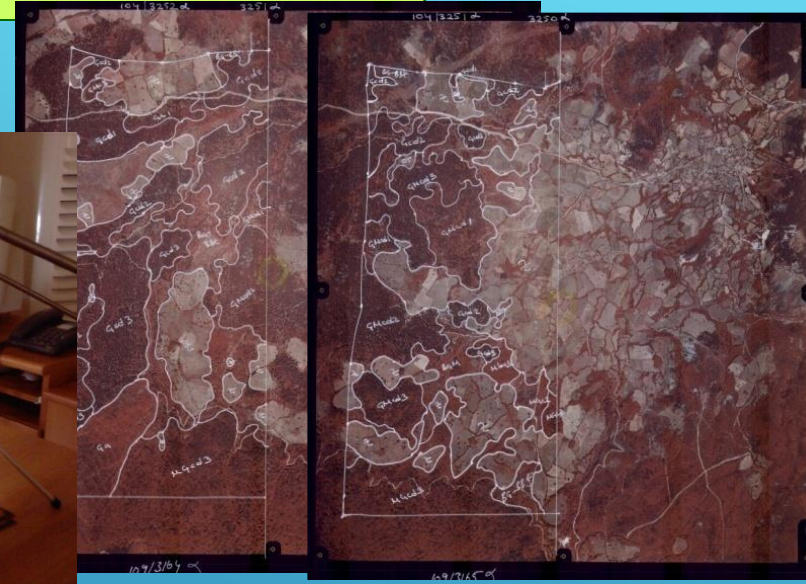
Alan envanterinin yapılabilmesi için öncelikle meşcere haritasının yapılması esastır. Meşcere haritaları uygun ölçekli uydu görüntüsü veya hava fotoğrafları ile topoğrafik haritalara dayandırılarak düzenlenir.

1. Plan ünitesi dış sınırları ve bölme sınırlarını birlikte gösteren iç taksimat düzenini kurmak (1/25.000 ölçekli haritalar üzerinde)
2. Meşcere tipleri taslak haritasının üretilmesi
3. Tablo 1-7 oluşturulur.

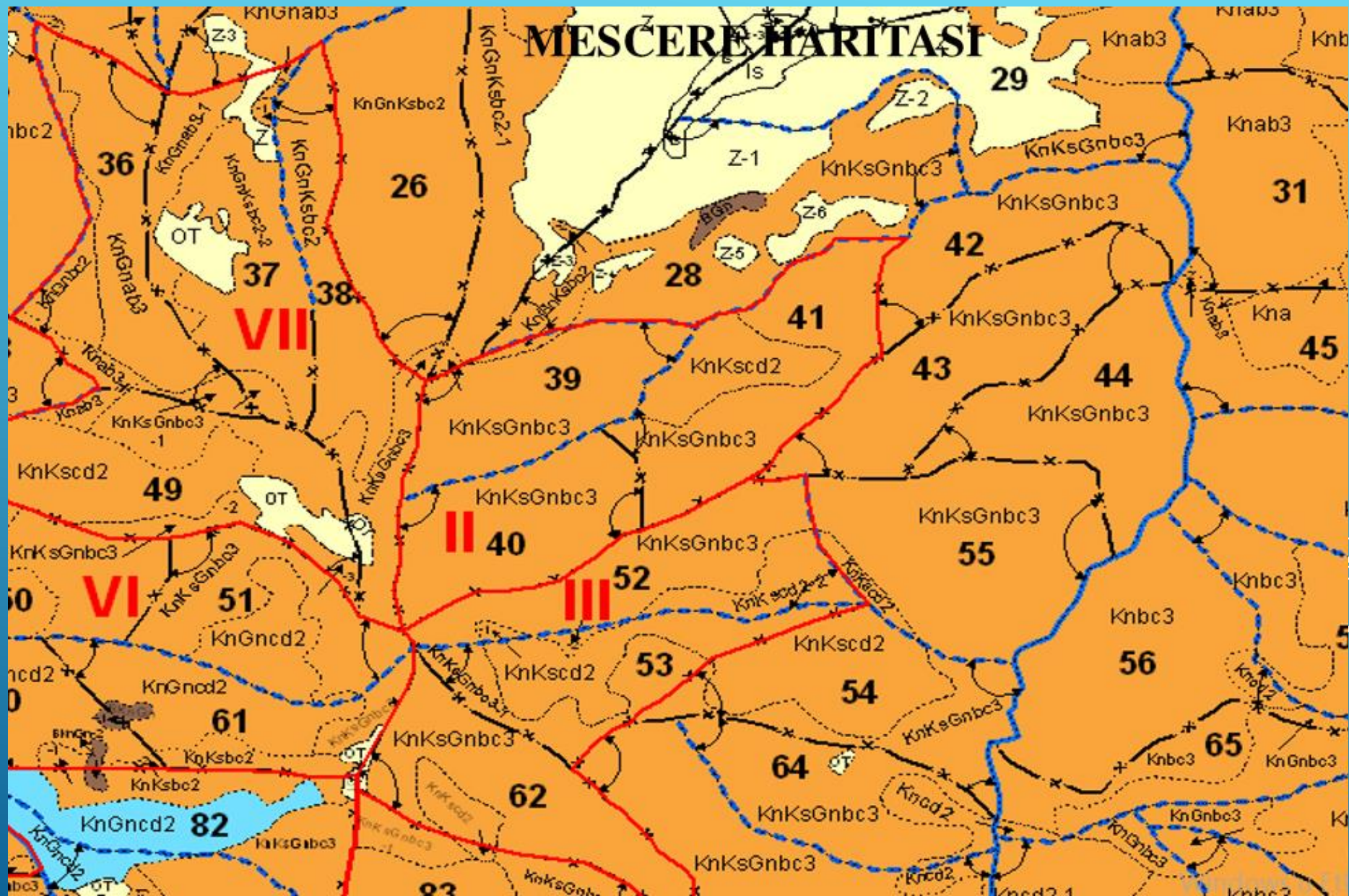

Uzaktan Algılama ile Alan Envanteri

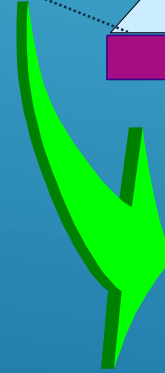
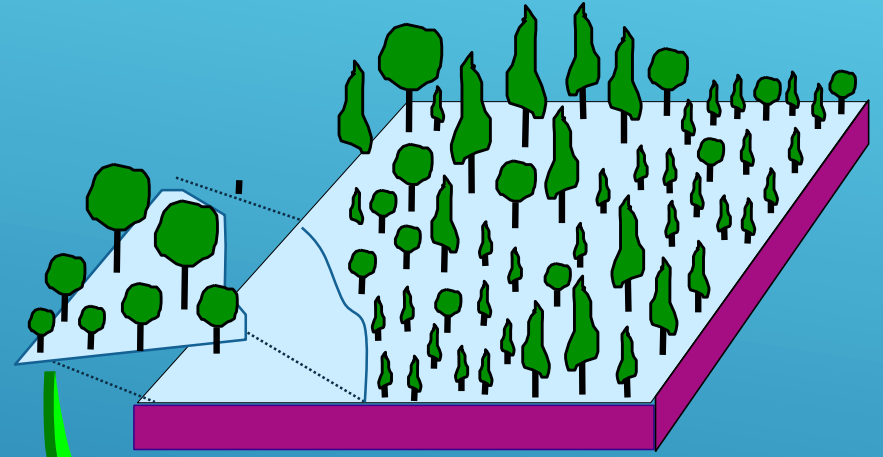

MESCERE HARITASI

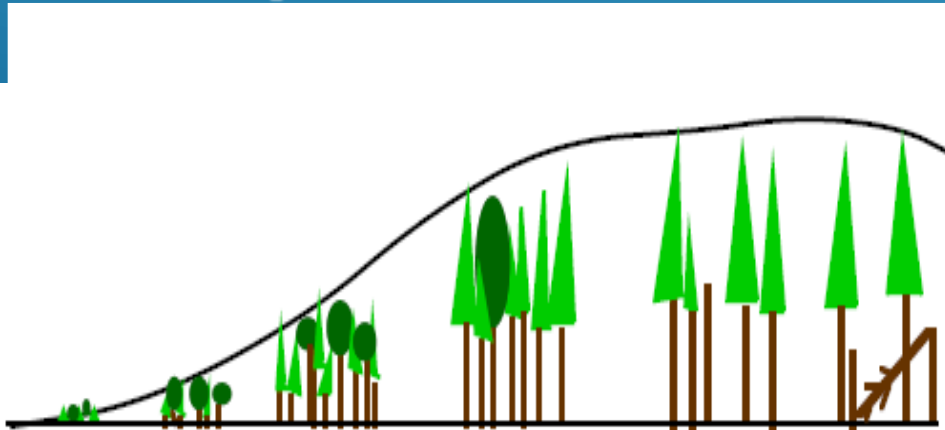

Meşcere Tipi

1. Ağaç türü ve karışımı
2. Gelişme çağıları
3. Kapalılık

ÇsKnc3

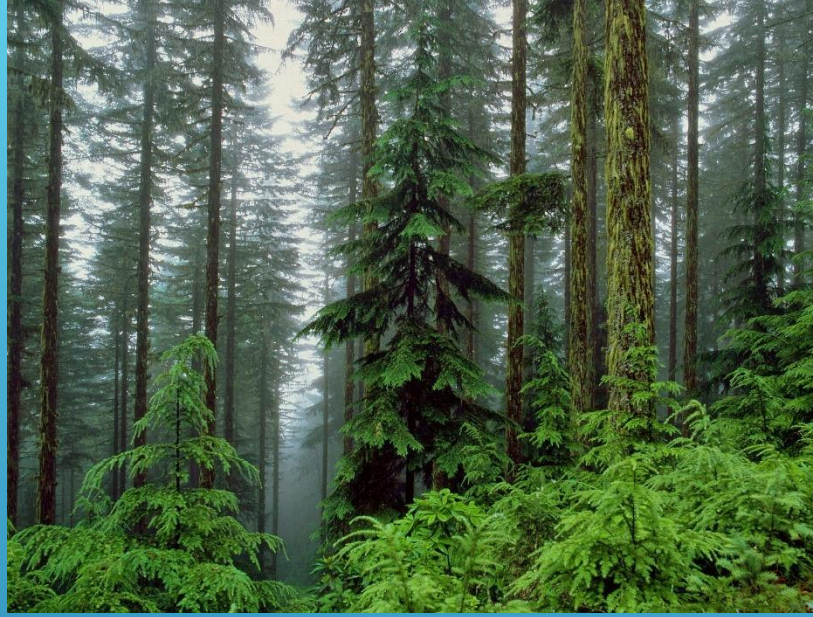
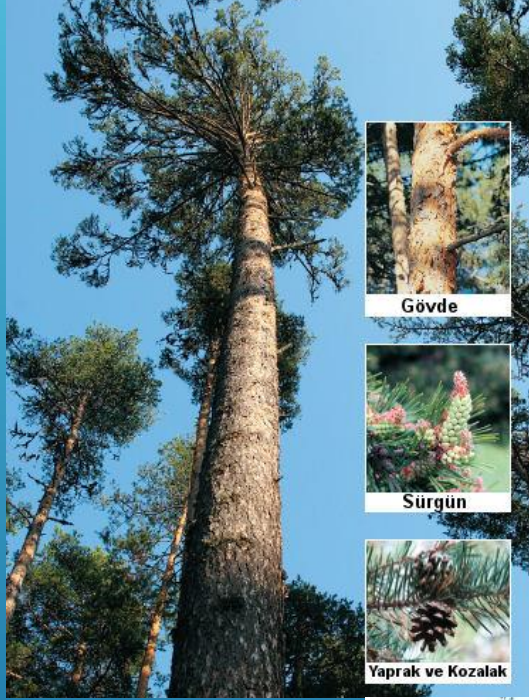

Ağaç türü

Meşcere tipinde karışıma giren en çok iki ağaç türünün ismi yazılır. İkinci ağaç türü karışıma %10'dan fazla girmesi durumunda (adet ve hacim birlikte) sembole dahil edilir.

Ağaç Türü Kodları ve Simgeleri (İbreliler)

İBRELİLER		
Kod No	Sembol	Ağaç Türü
01	Çz	Kızılçam
02	Çk	Karaçam
03	Çs	Sarıçam
04	G	Göknar
05	L	Ladin
06	S	Sedir
07	Ar	Ardıç
08	Çf	Fıstıkçamı
09	Sr	Servi
10	P	Porsuk
11	Çh	Halepçamı
12	Çm	Sahilçamı
13	Çr	P.radiata
14	D	Duglaz
15	An	Andız
16	Çt	Teade çamı
17	Çe	Elderica çamı
18	MLz	Melez (Larix)
19		
20	Di	Diğer İbrelî

Ağaç Türü Kodları ve Simgeleri (Yapraklılar)

YAPRAKLILAR			YAPRAKLILAR		
Kod No.	Sembol	Ağaç Türü	Kod No.	Sembol	Ağaç Türü
21	Kn	kayın	51	Bm	badem
22	M	meşe	52	Ko	koca yemiş
23	Gn	gürgen	53	Mak	maki
24	Kz	kızılağaç	54	IL	ılgın
25	Kv	kavak	55	Kb	kıbrıs akasyası
26	Ks	kestane	56	Ya	yalancı akasya
27	Dş	dişbudak	57	Ah	ahlat
28	İh	ıhlamur	58	Yki	yabani kiraz (mahlep)
29	Ak	akçaağaç	59	Üv	üvez
30	Ka	karaağaç	60	Dy	diğer yapraklı
31	Ky	kayacık	61	Mk	kasnak meşesi
32	Çn	çınar	62	Mkr	kermes meşesi
33	Ok	okaliptus	63	Hr	harnup
34	Sğ	sığla	64	Çi	çitlembik
35	Fn	findık	65	Mg	menengiç
36	Sö	söğüt	66	Sz	sakız
37	H	huş	67	Sl	sandal
38	Df	defne	68	As	akçakesme
39	Ş	şimşir	69	Hm	hurma
40	O	orman gülü	70	Ylk	yalankoz
41	Cv	ceviz	71	Ayl	aylantus
42	Zy	yabani zeytin	72	İğ	iğde
43	Mp	palamut meşesi	73	Af	Antep fıstığı
44	Ms	saplı meşe	74	Al	alıç
45	Mz	sapsız meşe	75	Kzl	kızılcık
46	Mcr	macar meşesi	76	Mı	Istranca meşesi
47	Mt	tüylü meşe	77	Mn	makedonya meşesi
48	Mm	mazı meşesi	78	Mln	lübnan meşesi
49	MI	saçlı meşe			
50	Mr	pırnal meşesi			

Gelişme çağıları

- a : 1,30 m çapları 7,9 cm'ye kadar olanlar "gençlik ve sıklık"
- b : 1,30 m çapları 8-19,9 cm arasındakiler "sırıklık ve direklik"
- c : 1,30 m çapları 20-35,9 cm arasındakiler "ince ağaçlık"
- d : 1,30 m çapları 36-51,9 cm arasındakiler "orta ağaçlık"
- e : 1,30 m çapları 52 cm ve daha kalın çaplılar "kalın ağaçlık"
- O rakamı : Boş veya boşaltılmış orman alanı olarak tanımlanır.

Ancak bariz şekilde büyük çap farkı olmayan meşcerelerde ise d ile e çağıları birleştirilerek "d" rumuzu kullanılabilir.

AYNI YAŞLI ORMANLARDA MEŞCERE GELİŞİM ÇAĞLARI

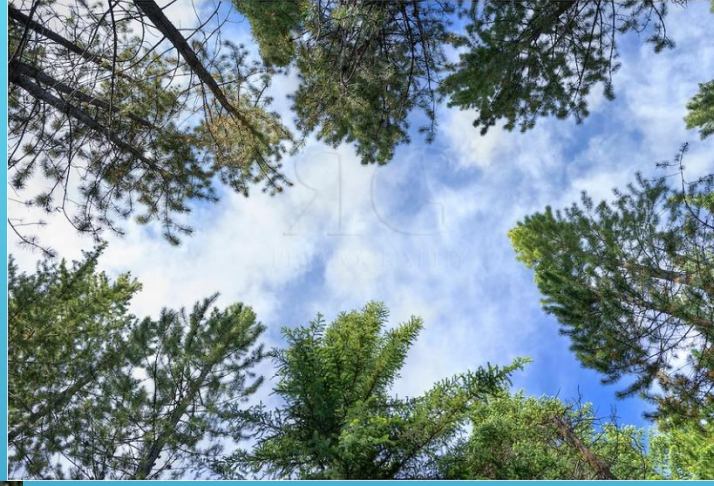
(Doğal ve Yapay Ormanlarda)

BOY

ÇAĞLAR	GENÇLİK	SIKLIK	SIRIKLIK	DİREKLİK	İNCE AĞAÇLIK	ORTA AĞAÇLIK	KALIN AĞAÇLIK
ÇAĞLARIN TANIMLARI	Gençliğin getirilişinden, kapalılığın teşekkülüne kadar	Kapalılığın teşekkülünden dal budanmasının başlamasına kadar	1.30 çapları 8-10.9 cm. arası	1.30 çapları 11-19.9 cm. arası	1.30 çapları 20-35.9 cm. arası	1.30 çapları 36-51.9 cm. arası	1.30 çapları 52 cm. yukarı
Amenejmana göre çağ sınıfları	0-7.9 (a)		8-19.9 (b)		20-35.9 (c)	36 < (d+e=d)	

Tepe Kapalılığı

Tepe kapalılığı %1-10

Boşluklu kapalı

«B» ile gösterilir

(BÇK)

Tepe kapalılığı %11-40

Gevşek kapalı

«1» ile gösterilir

(Knd1)

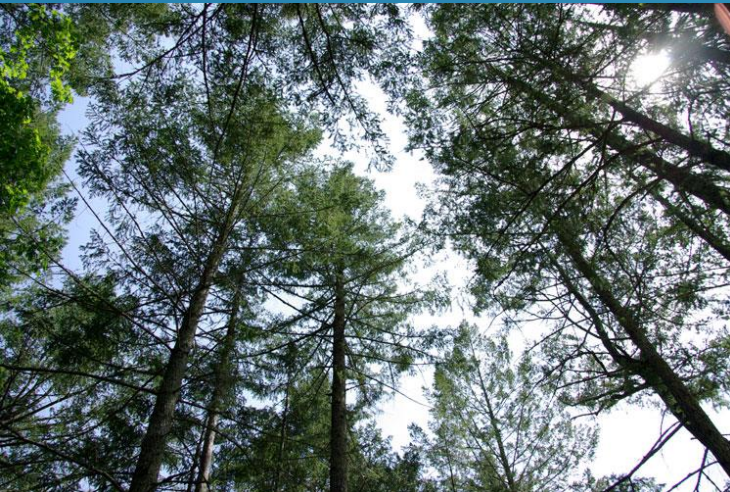

Tepe kapalılığı %71-100

tam kapalı

«3» ile gösterilir

(ÇSd3)

Tepe kapallılığı %41-70

orta kapalı

«2» ile gösterilir

(ÇSc2)

BONİTET

Ağaç türlerine göre 3 veya 5 sınıf üzerinden belirlenir. İyiden kötüye doğru I, II, III, IV, V şeklinde Romen rakamları ile gösterilir. Aynı yaşlı koru ve baltalık ormanlarında gerektiğinde meşcere tipi sembolü sonuna eklenir.

Çzc3-II   Çkd1-V

Meşcere Tipleri-I

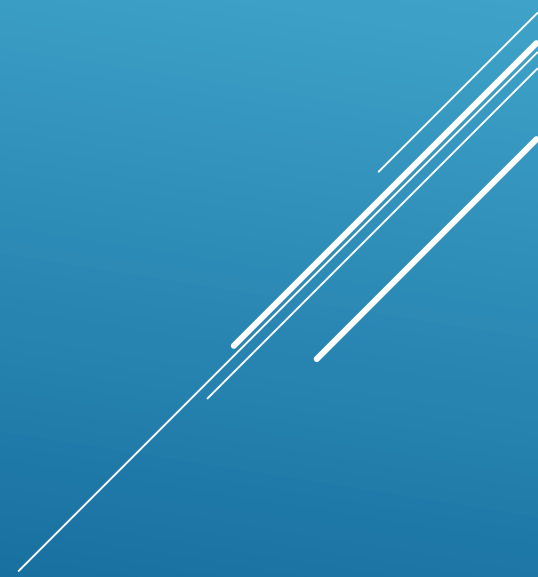

- ✓ Katlı meşcerelerde üst ve alt meşcereler ayrı ayrı sembolleştirilir ve bölü çizgisi ile birbirinden ayrılır.
  - ❖ Tabakaların her ikisi de aynı türden ise ağaç türü bir defa yazılır. Çkd1/b3, Çkc/a, vb.
  - ❖ Tabakalar ayrı türlerden oluşmuşsa her iki tabakaya da tür yazılır. Çkd1/Kn b3, Mc/Çka, vb.
  - ❖ Alt ve üst tabakanın birden fazla aynı türden oluşması halinde türler bir defa yazılır. (ÇkKnd1/b3, KnÇkd/a, ve benzeri)

Meşcere Tipleri-II

- ❖ Henüz gençleştirme çalışmalarının bitirilmediği ve kapalılığın bulunmadığı gençleştirme alanlarında (ışık kesimleri ve boşaltma kesimi safhasında) her iki tabakanın aktüel durumunu yansıtacak şekilde meşcere tipi verilir.

Çkd/a, Çkd, Çzc/a, Çzc, Çzd/a, Çzd vb. gibi.

Meşcere Tipleri-III

- ❖ Genç meşcerelerde “a1” ve “a2” rumuzları kullanılmaz, kapalılık oluşmamışsa “a”, kapalılık oluşmuşsa “a3” şeklinde gösterilir.
- ❖ Gençleştirme veya ağaçlandırma çalışmaları yapılan,
  - ❖ hiç gençlik gelmeyen alanlara “0”,
  - ❖ yer yer gençlik gelmesine rağmen başarısız olarak görülen alanlarda gelişim çağı ve kapalılık “0a”,
  - ❖ tamamlama gerektiren başarılı alanlar “a0”, başarılı alanlar “a” ve kapalılığın olduğu alanlar da “a3” şeklinde rumuzlandırılır.

Gençleştirme Alanları

Çz0 : Gençleştirme çalışması yapılmış, ancak gençlik henüz gelmemiş

Çz0a : Yer yer gençliğin geldiği başarısız gençleştirme alanı

Çza0 : Başarılı ancak tamamlama gerektiren gençleştirme alanı

Çza : Henüz kapalılığın oluşmadığı başarılı gençleştirme alanı

Çza3 : Kapalılığın oluştuğu başarılı gençleştirme alanı

Ağaçlandırma Alanları

Ag0 : Ağaçsız alanlardan gelen, ağaçlandırılmak üzere diri örtü temizliği ile toprak işlenmesi veya teras yapılmış ancak, henüz fidan dikilmemiş alanlar ormansız alanlar

AgÇz0a : Fidan dikiminin yapıldığı ancak başarısız alanlar

AgÇza0 : Başarılı ancak tamamlama gerektiren ağaçlandırma alanı

AgÇza : Henüz kapalılığın oluşmadığı başarılı ağaçlandırma alanı

AgÇza3 : Kapalılığın oluştuğu başarılı ağaçlandırma alanı

- ❖ Bozuk alanlarda ağaçlandırma çalışması yapılmak üzere arazi hazırlığı yapılmış ancak fidan dikilmemiş alanlar

BÇz0, BÇk0

- ❖ Fidan dikilmiş ancak başarınının tam sağlanamadığı alanlar **BÇz0a, BÇk0a** vb. şekilde rumuzlandırılır

Meşcere Tipleri-IV (Yanık Sahalar)

- ❖ Envanter sırasında, daha önce yanmış olan, fakat üzerindeki servet henüz boşaltılmamış alanlar, eski meşcere tipine “Y” ilave edilerek (Çzbc3Y, Çkd2Y, BÇkY, BÇzY),
- ❖ Üzerindeki servet boşaltılmış eski verimli (prodüktif) alanlarda ağaç türü veya türlerinin sonuna “0Y” eklenerek (Çz0Y, ÇzÇk0Y)
- ❖ Üzerindeki servet boşaltılmış eski bozuk alanlar ise ağaç türü veya türlerinin rumuzu “B” ve “0Y” arasında kalacak şekilde (BÇz0Y, BÇk0Y) tanımlanır.

Çzbc3Y

Meşcere Tipleri-V

- ❖ BÇk-OT veya OT-BBt örneklerinde olduğu gibi, bazı rumuzların birlikte kullanılması, tanıtılan meşcere tipinin özelliklerinin ortaya konmasında tereddüt uyandırmaktadır. Bu sebeple hem ağaçlı ve hem de ağaçsız arazi çeşidi veya orman yapısını anlatan çifte rumuz kullanılmaz (Erozyonun söz konusu olduğu alanlar için kullanılan -E ve taşlık–kayalık alanlar için kullanılan –T rumuzları hariç).
- ❖ Z-OT rumuzu ile ifade edilen (ziraat ve orman toprağı alanlarının ayrılamayacak şekilde iç içe bulunduğu) alanlar OT-Z olarak rumuzlandırılır.

Meşcere Tipleri-VI (Seçme Meşcereleri)

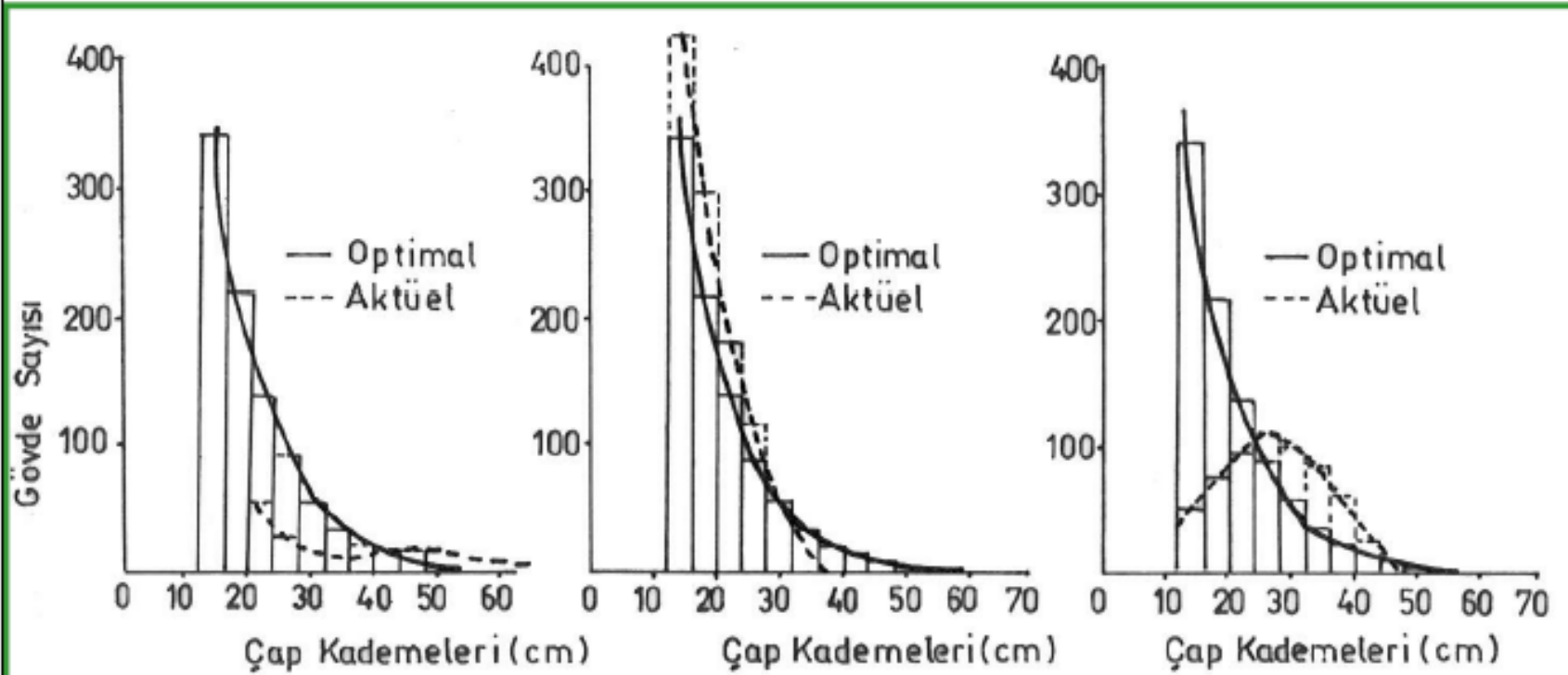
- ❖ Aktüel Kuruluş Tipleri; Optimale kıyasla kalın çap kademelerinden fazla sayıda gövde bulunması “Yaşlanmış Seçme Ormanı = A”,
- ❖ Optimale kıyasla ince çap kademelerinden fazla sayıda gövde bulunması “Genç Seçme Ormanı =B”,
- ❖ Optimale kıyasla orta çap kademelerinden fazla sayıda gövde bulunması “Orta Yaşlı Seçme Ormanı = C” ve
- ❖ bu üç kuruluşun dışında kalan veya bunların karışımından oluşan “Aktüel Seçme Ormanı = D” rumuzu ile gösterilir. GA, GK_nB, GÇsC, KnÇsD, vb.

Grafik:1 Seçme ormanlarında aktüel kuruluş tiplerinin optimalden sapma biçimleri

A

B

C

GD

DEĞİŞİKYAŞLI ORMANLARDA,

SAPMA BİÇİMLERİ

GC

DEĞİŞİKYAŞLI ORMANLARDA, PRATİKTE GÖRÜL

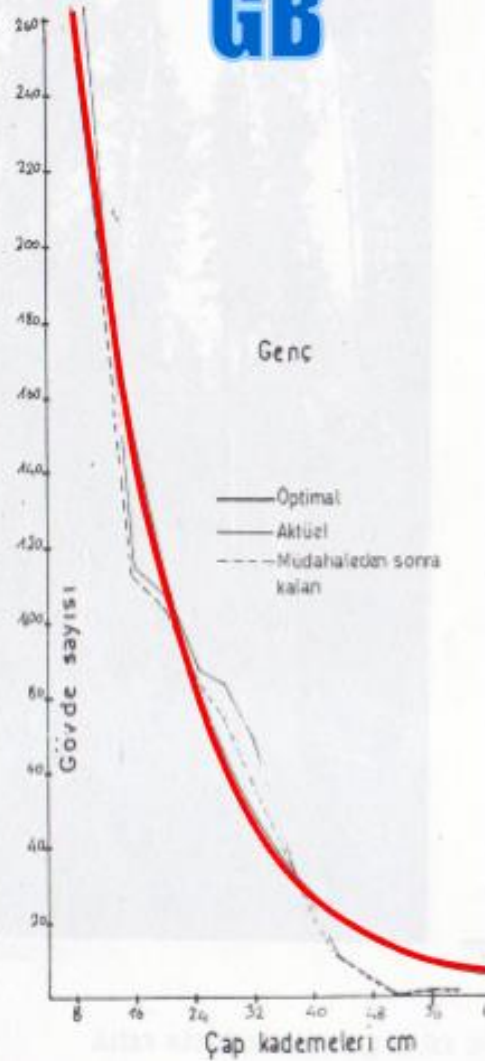
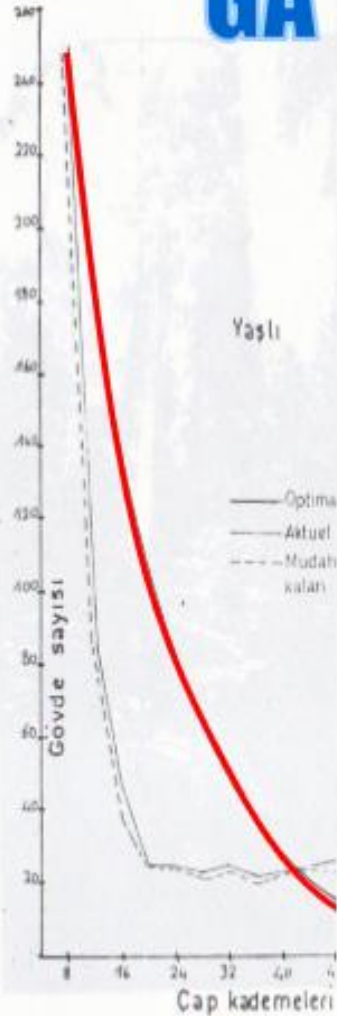
SAPMA BİÇİMLERİ

GB

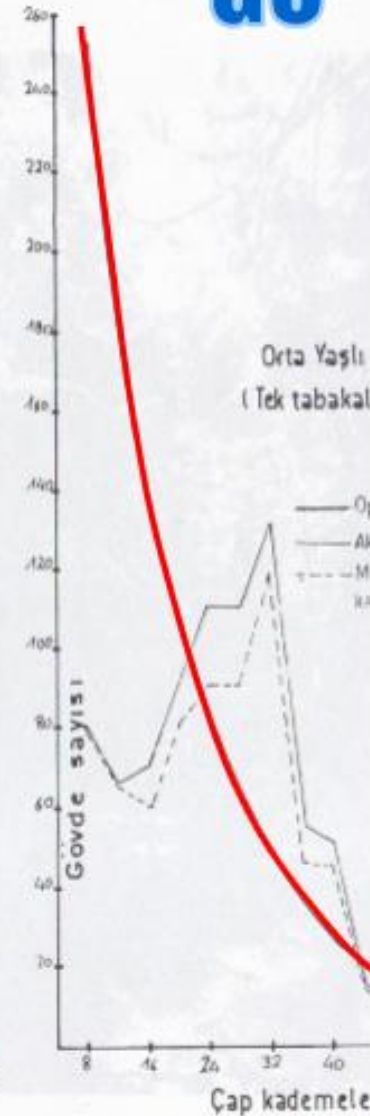
DEĞİŞİKYAŞLI ORMANLARDA, PRATİKTE GÖRÜL

SAPMA BİÇİMLERİ

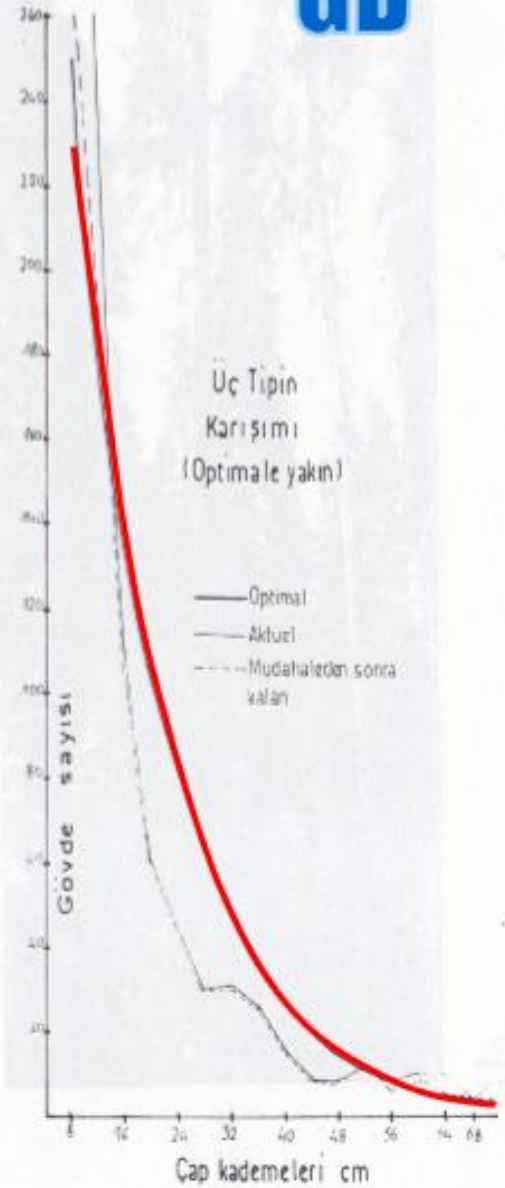
GA

OPTİMALE KIYASI

OPTİMALE KIYASI

OPTİMALE KIYASLA İNCE VE

Meşcere Tipleri-VII

- ❖ Plan ünitesi sınırları içerisinde daha önceden amenajman planı yapılmış veya yapılmamış özel orman ve özel ağaçlandırma alanları varsa bu alanlar düzenlenecek olan planın haritasında dış sınırları çevrilerek özel ormanlar için «ÖÖ», devlet ormanlarından tahsisli özel ağaçlandırmalar için «ÖA» sembolü ile gösterilir.

Meşcere Tipleri-VIII

- ❖ Devlet orman alanları dışında kalan üzerinde ağaç olsun veya olmasın abide, anıt, yatır, türbe ve mezarlık kapsamında olan şehitlikler ile tüm mezarlıklar «MzI» sembolü ve 106 kodu ile orman dışı alanlar bölümünde gösterilir.
- ❖ Devlet orman alanları içerisinde olup ağaçsız alanlar içerisinde bulunan abide, anıt, yatır, türbe ve mezarlık kapsamında olan şehitlikler vb. yerler, ziyaret alanı «ZA» sembolü ve 26 kodu ile ağaçsız orman alanları bölümünde gösterilir.

Meşcere Tipleri-IX

- ❖ Ormanların yangına karşı direncini artırmak ve korumak için oluşturulan veya ayrılan yangın durdurma zonları ağaçlı veya ağaçsız olmasına bakılmaksızın «YDZ» sembolü ile ağaçsız orman alanları sütununda gösterilir.
- ❖ Kadastro haritalarının uyumlaştırılması sonucu devlet ormanı dışında kalan orman ağaçları ile kaplı 0,5 hektardan daha büyük ağaçlı alanlar (özel ormanlar ve özel ağaçlandırmalar hariç) meşcere haritasında çizilerek ormansız alanların rengi ile gösterilir. Bu alanlar herhangi bir işletme sınıfı içerisinde gösterilmez. “kadastro dışı ağaçlı alanlar” «KDA» sembolü verilerek “ORMAN DIŞI ALANLAR” sütununda gösterilir. KDA sembolü ile gösterilen alanlar uygulama birimleri tarafından incelettirilerek sonucu hakkında kanuni işlemler yaptırılır.

Meşcere Tipleri-IX

- ❖ Bakanlar kurulu kararı ile sınırları belirlenerek ilan edilmiş statülü yayla alanlarının ağaçlı veya ağaçsız olmasına bakılmaksızın sınırları çizilerek meşcere haritasına işlenir. Ağaçlık olanlar aktüel meşcere tipi sembolü ile, ağaçsız olanlar ise «**Yy**» ile sembollendirilir.
- ❖ Endüstriyel plantasyonlar aynıyaşlı ve maktalı meşcereler gibi sembollendirilir, ancak kapalılıktan sonra yaş yazılır. Örnek: Çzb3/14, Çmbc3/22, Çrcd3/28, ÇmÇrab3/08, Kzbc3/18, Okb3/15
- ❖ Yanmış boşaltılmış meşcereler Çz0/0Y, boşaltılmış ancak dikim yapılmamış meşcereler ise Çz0/0 ile sembollendirilir. Yanmış ancak üzerindeki servet henüz boşaltılmamış alanlar eski meşcere tipine “Y” ilave edilerek sembollendirilir (Çzb3/14Y).

AĞAÇSIZ ORMAN ALANLARI VE ORMAN DIŞI ALANLARIN SEMBOLLERİ İLE KODLARI TABLOSU

4 - AĞAÇSIZ ORMAN ALANLARI	FONKSİYON KODU	Arazi Kullanım Tipi	Arazi Kullanım Kodu	Açıklama
	Üstlendiği fonksiyon kodu	Ag0	11	Ağaçlandırmaya Hazırlanmış Açık Alan
		OT	12	Ağaçsız Orman Toprağı
		Yy	13	Yayla Alanları (Bakanlar Kurulu Kararı ile İlan Edilen)
		OT-T	14	Taşlı Ağaçsız Orman Toprağı
		OT-E	15	Erozyonlu Ağaçsız Orman Toprağı
	400016	F	16	Orman Fidanlığı
	400017	T	17	Kayalık, Taşlık
	400018	Ku	18	Kum
	400019	Bk	19	Bataklık, Sazlık
	400022	Dp	20	Orman Deposu
	400023	YDZ	21	Yangın Durdurma Zonu (Yangın Önleme Tesislerinin Tamamı) *
	400024	Oc	22	Ocak
	400025	Ts	23	İzin Verilmiş Alanlar
	400026	OY	24	Otoyol ve Bölünmüş Yol Şevleri ile Birlikte
	400027	EH	25	Elektrik, Doğalgaz, HES, vb. Hatları
	Üstlendiği fonksiyon kodu	ZA	26	Ziyaret Alanları
5 - ORMAN DIŞI ALANLAR	500101	KDA	101	Kadastro Dışı Ağaçlık Alan
	500102	Su	102	Göl, Bent, Baraj, Nehir
	500103	Me	103	Mera (Tescilli Meralar)
	500104	2B	104	2B ile Orman Dışı Bırakılmış
	500105	İs	105	İskân Alanı
	500106	Mzl	106	Devlet Orman Alanı Dışındaki Mezarlıklar
	500107	Z	107	Tarım Arazisi
	500108	Z-İs	108	Ziraat ve İskan Alanları
	500109	Maki	109	Maki
	500110	DA	110	Diğer Alanlar (Devlet Ormanı Dışındaki Diğer Alanlar) **.

Meşcere Tipleri-X

Kadastro verilerine göre devlet ormanları dışında kalan ve yukarıdaki tablonun orman dışı alanlar bölümünde bulunan arazi kullanım tiplerinden farklı diğer tüm alanlar "DA" olarak sembollendirilir.

Daha önce kullanılan sembollerden enerji nakil hattı (ENH), enerji hattı (EH) olarak, otoban ve yol (otb, yol) sembolleri ise bu tebliğde otoyol (OY) olarak değiştirilmiştir.

ALAN DÖKÜM TABLOSU

.....Orman İşletme Şefliği

Tablo No.: 1

Bölme No.	ORMAN ALANI										Orman Alanı Toplamı (ha)	ORMAN DIŞI ALANLAR		GENEL TOPLAM (ha)
	ORMANLIK ALANLAR					AĞAÇSIZ ORMAN ALANLARI						Arazi Kullanım Tipi Sembolü	Alan (ha)	
	Meşcere Tipi Sembolü	Orman Fonksiyon Sembolü	İşletme Sınıfı	Yaş Sınıfı	Bonitet Sınıfı	Gerçek Alan (ha)	Arazi Kullanım Tipi Sembolü	Orman Fonksiyon Sembolü	İşletme Sınıfı	Alan (ha)				
	Çzb2/16					1,0	Ag0				2,0	KDA	8,0	
	Çzb3/14						OT					Su		
	Çmbc3/22						Yy					Me		
	ÇmÇrab3/08						OT-T					2B		
	Kzbc3/18						OT-E					İs		
	Çz0Y						F					Mzl		
	Çz0						T					Z		
	Çz0a						Ku					Z-İs		
	Çza0						Bk					Maki		
	Çza						Dn					DA		

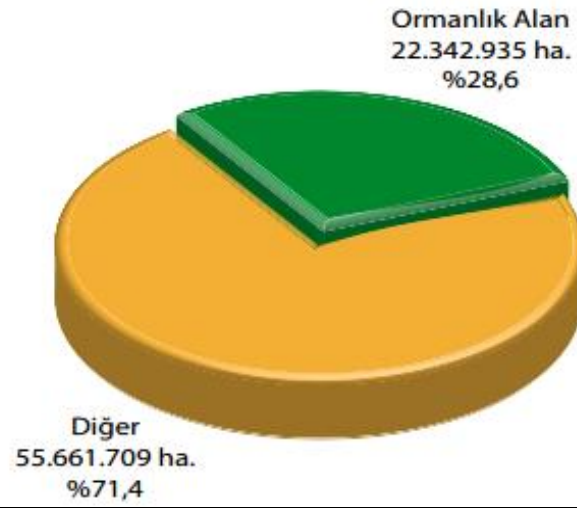
Ülkemiz Orman Varlığı

Türkiye'nin orman varlığına ilişkin ilk bilgiler, 1944-1946 yılları arasında havza bazında düzenlenen amenajman planlarından elde edilmiştir. I.Devre Amenajman Planları olarak isimlendirilen bu planlara göre 10.5 milyon hektardı.

1963 yılında uygulamada olan kat-i Amenajman Planlarına göre orman varlığı, 1969 yılında 17 milyon hektar olarak belirlenmiştir.

2015 Verilerine Göre

Arazi Kullanımı	Alan (ha)	(%)
Orman	22.342.935	28,6
Diğer (*)	55.661.709	71,4
Genel Alan	78.004.644	100

Ülkemiz Orman Varlığı

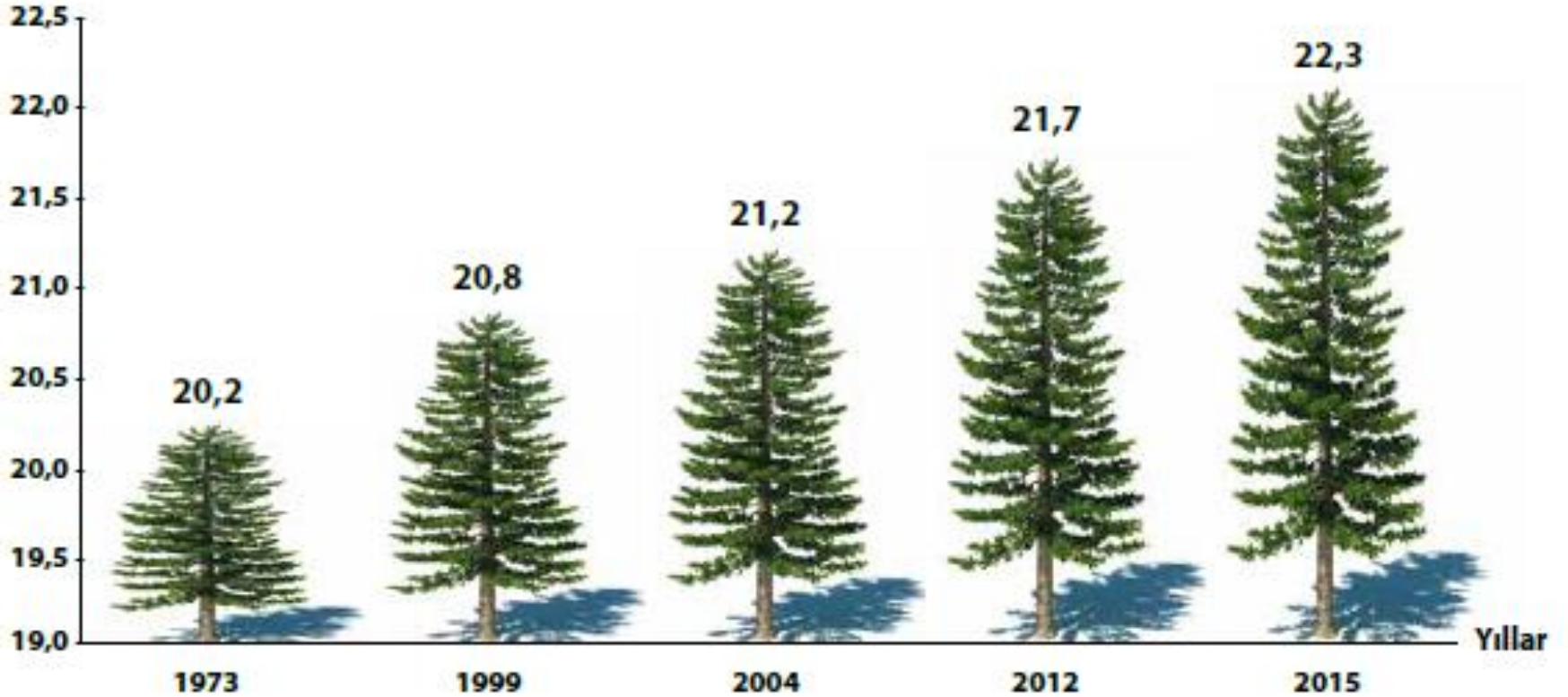
Geçmişten Günümüze Ormanlık Alanın Değişimi

Yıllar	İşletme Şekli	Normal Kapalı		Boşluklu Kapalı		Toplam	
		ha	%	ha	%	ha	%
1963-1972	Koru	6.176.899	31	4.757.708	23	10.934.607	54
	Baltalık	2.679.558	13	6.585.131	33	9.264.689	46
	Toplam	8.856.457	44	11.342.839	56	20.199.296	100
1973-1999	Koru	8.237.753	40	6.180.587	29	14.418.340	69
	Baltalık	1.789.815	9	4.555.093	22	6.344.908	31
	Toplam	10.027.568	49	10.735.680	51	20.763.248	100
2000-2004	Koru	8.940.215	42	6.499.380	31	15.439.595	73
	Baltalık	1.681.006	8	4.068.146	19	5.749.152	27
	Toplam	10.621.221	50	10.567.526	50	21.188.747	100
2005-2012	Koru	10.281.728	47	6.978.864	32	17.260.592	79
	Baltalık	1.276.940	6	3.140.602	15	4.417.542	21
	Toplam	11.558.668	53	10.119.466	47	21.678.134	100
2013-2015	Koru	11.919.061	54	7.700.657	34	19.619.718	88
	Baltalık	785.087	3	1.938.130	9	2.723.217	12
	Toplam	12.704.148	57	9.638.787	43	22.342.935	100

Ülkemiz Orman Varlığı

Geçmişten Günümüze Ormanlık Alanın Değişimi

Milyon ha

- 1973 : 20.199.296 ha (Ülke genelinin %26,1'i),
- 1999 : 20.763.248 ha (Ülke genelinin %26,7'si),
- 2004 : 21.188.747 ha (Ülke genelinin %27,2'si),
- 2010 : 21.537.091 ha (Ülke genelinin %27,4'ü),
- 2012 : 21.678.134 ha (Ülke genelinin %27,6'sı),
- 2015 : 22. 342.935 ha (Ülke genelinin %28,6'sı)

Asli Ağaç Türlerimizin Alansal Dağılımı

OGM, 2012 verilerine göre

AĞAÇ TÜRÜ	ORMAN ALANI		
	Normal ha	Bozuk ha	TOPLAM ha
Kızılçam	3.207.914	2.646.759	5.854.673
Meşe	2.105.937	3.046.624	5.152.562
Karaçam	2.580.193	2.112.867	4.693.060
Kayın	1.621.257	340.403	1.961.660
Sarıçam	751.060	728.588	1.479.648
Göknar	406.989	263.400	670.390
Sedir	220.328	243.193	463.521
Ladin	230.212	104.260	334.472

Asli Ağaç Türlerimizin Alansal Dağılımı

OGM, 2015 verilerine göre

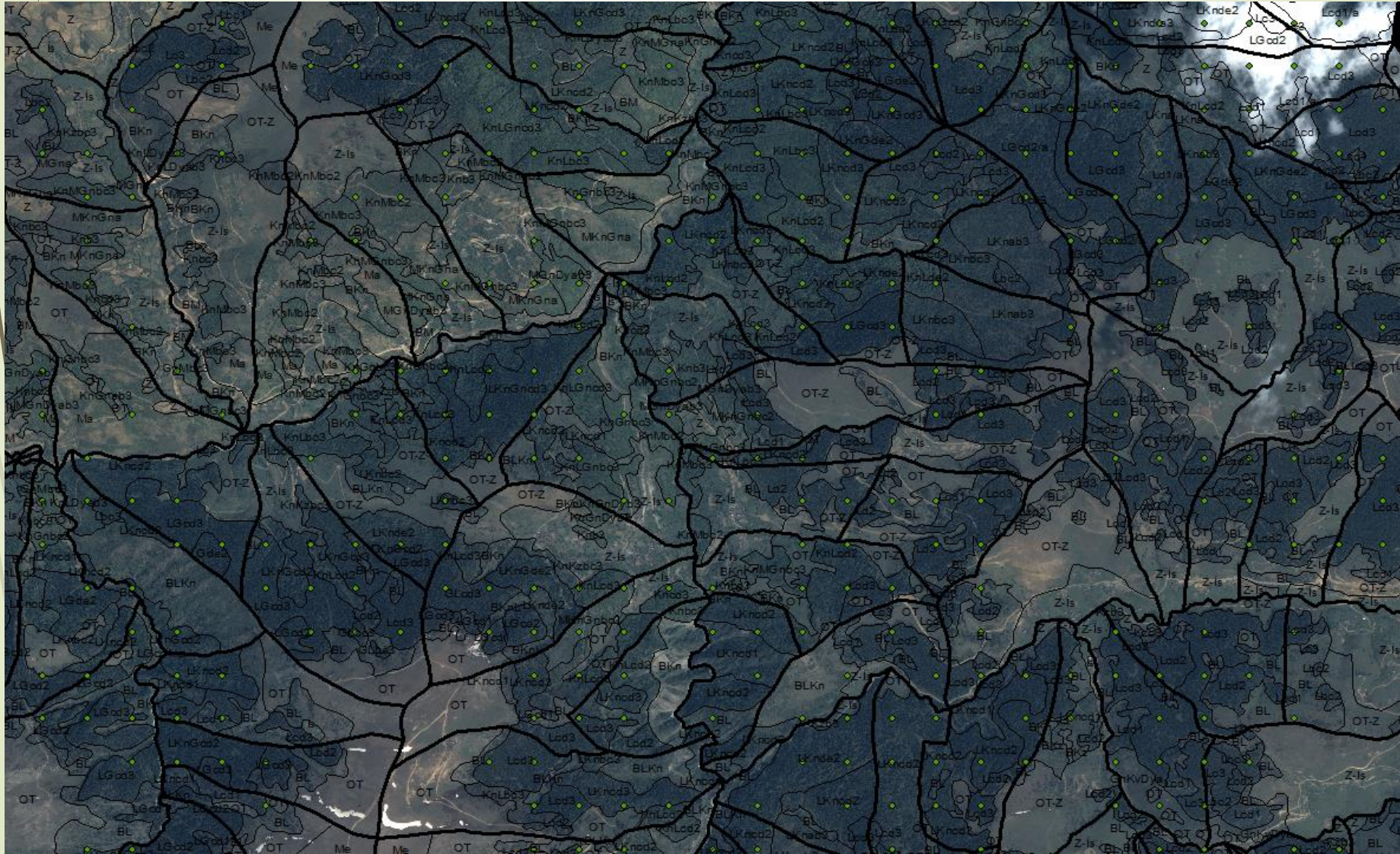
Ağaç Türü	Normal Kapalı (ha)	Boşluklu Kapalı (ha)	Toplam (ha)	%
* Meşe	2.382.933	3.503.262	5.886.195	26,34
* Kızılcām	3.451.269	2.158.946	5.610.215	25,11
* Karaçam	2.727.524	1.517.397	4.244.921	19,00
* Kayın	1.630.196	269.733	1.899.929	8,50
* Sarıçam	882.231	636.698	1.518.929	6,80
Ardıç	218.303	740.120	958.423	4,29
* Gökmar	383.422	201.359	584.781	2,62
* Sedir	247.162	235.229	482.391	2,16
* Ladin	229.191	93.666	322.857	1,45
Fıstıkçanı	128.721	33.250	161.971	0,72
Kızılağaç	113.161	33.569	146.730	0,66
Kestane	68.229	20.214	88.443	0,40
Gürgen	28.252	6.737	34.989	0,16
Kavak	6.445	9.843	16.288	0,07
İhlamur	10.408	2.166	12.574	0,06
Dişbudak	6.707	505	7.212	0,03
Okalıptüs	1.353	51	1.404	0,01
Diğer türler	188.641	176.042	364.683	1,63
GENEL TOPLAM	12.704.148	9.638.787	22.342.935	100

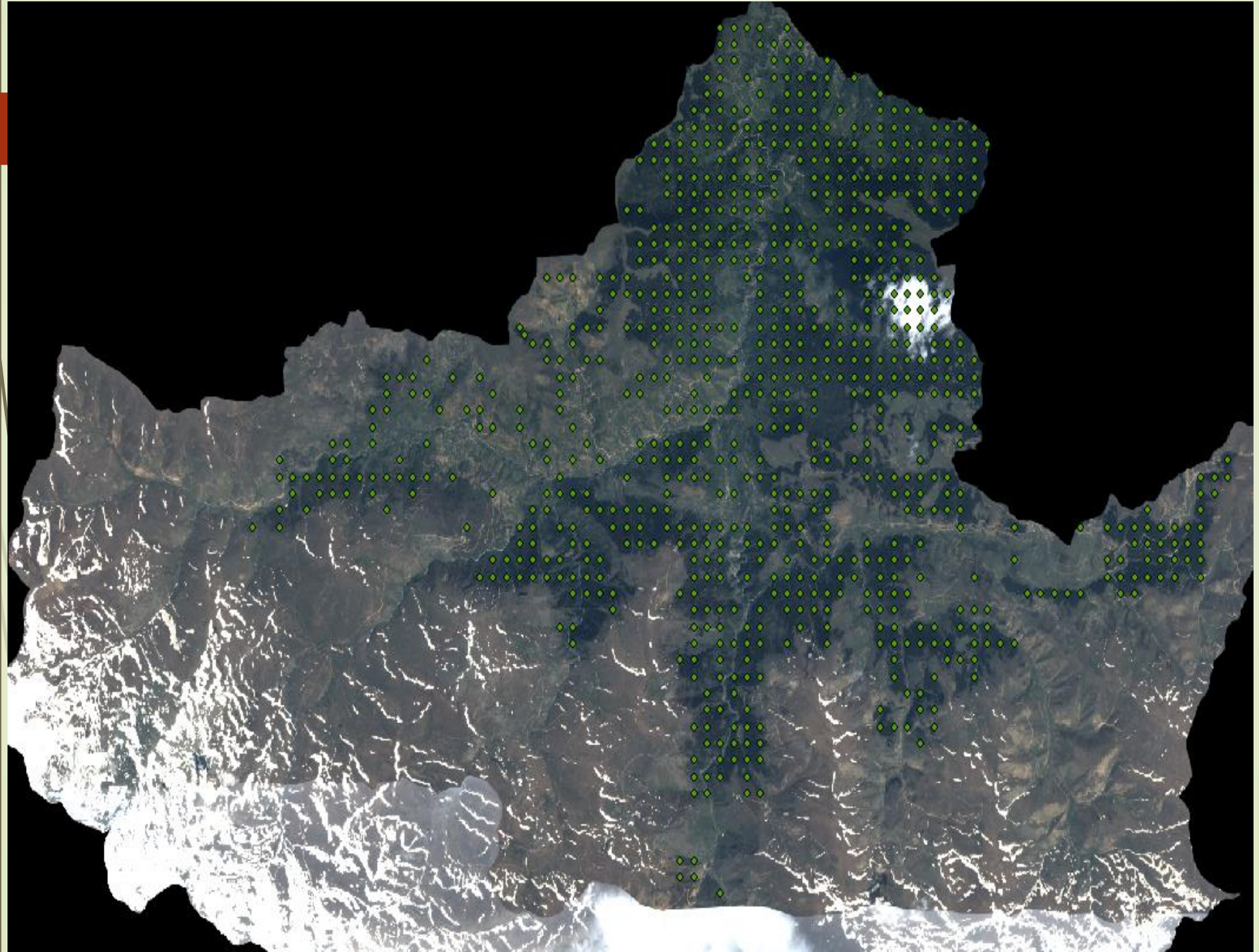
Ormancılık İstatistikleri 2020 (OGM, 2021)

Ağaç türü grupları Tree type groups	Toplam Total	Orman formu Forest form	
		Normal Productive	Boşluklu Kapalı Degraded
Meşe - Oak (Quercus sp)	6 747 440	2 666 577	4 080 863
Kızılçam - Turkish pine (pinus brutia)	5 215 292	3 407 368	1 807 924
Karaçam - Crimaen pine (pinus nigra)	4 199 623	2 830 566	1 369 057
Kayın - Beech (fagus orientalis)	1 878 049	1 611 436	266 613
Ardıç - Juniper (Juniperus)	1 472 988	402 522	1 070 466
Sarıçam - Scots pine (pinus sylvestris)	1 410 177	890 238	519 939
Göknar - Fir	511 703	393 504	118 199
Sedir - Cedar	402 319	268 140	134 179
Ladin - Spruce	365 845	273 032	92 813
Fistikçamı - Stone pine	175 378	152 066	23 312
Kızılağaç - Alder	125 531	100 434	25 097
Kestane - Chestnut	81 232	67 382	13 850
Gürgen - Hornbeam	55 654	45 069	10 585
Sahilçamı - Maritime Pine	55 498	50 182	5 316
Kavak - Poplar	22 525	9 042	13 483
Fındık - Hazelnut	12 936	12 236	700
Defne - Daphne	12 184	5 660	6 524
Dişbudak - Ash tree	10 398	9 344	1 054
Diğer türler - Other species	178 228	69 631	108 597
TOPLAM - Total	22 933 000	13 264 429	9 668 571

Ağaç Serveti ve Artım Envanteri

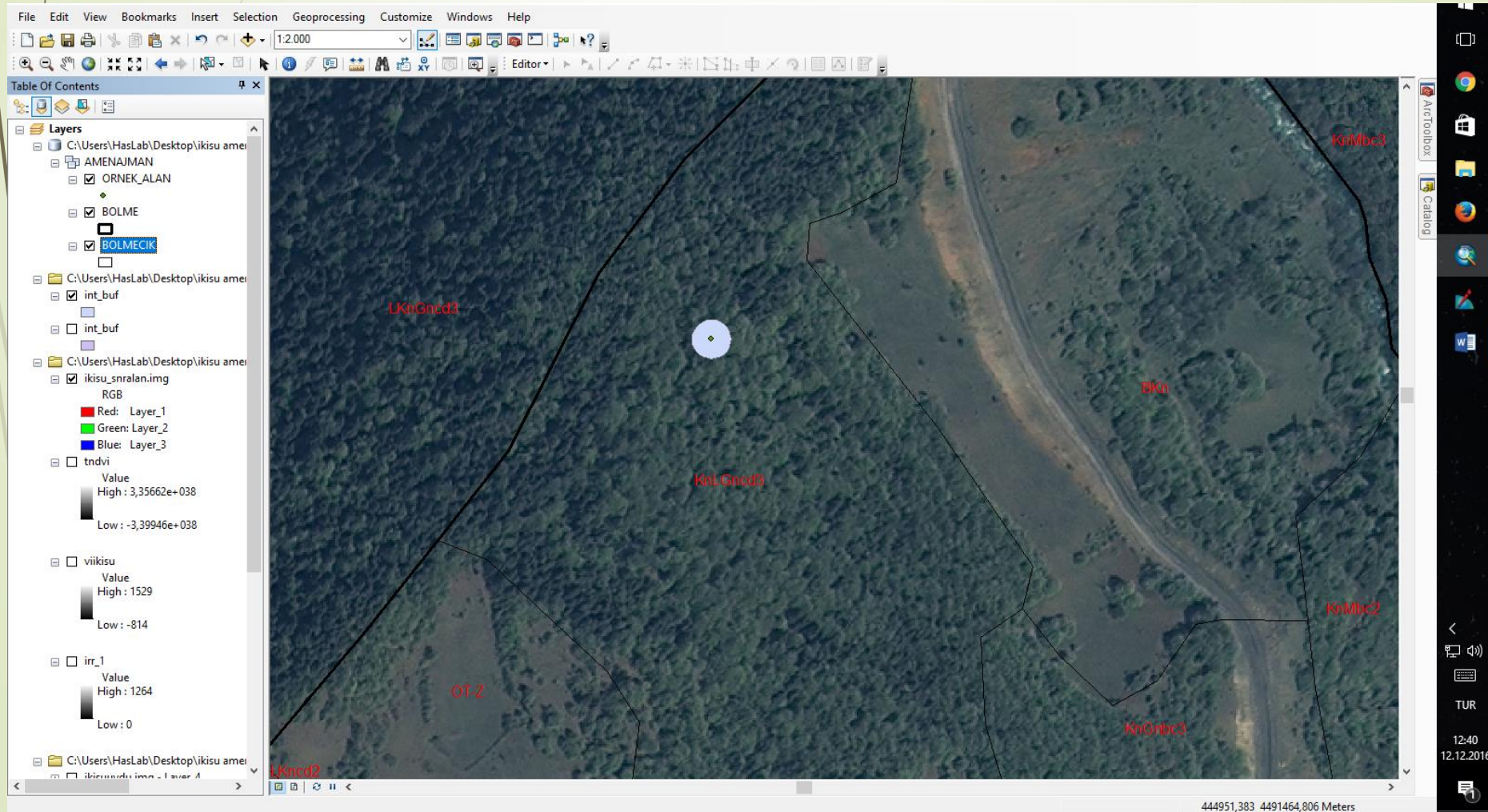
✓ Örnek alanlar taslak meşcere haritası üzerine dağıtılır

✓ Örnek alanlar;

- ✓ Aynı yaşlı ormanlarda 300 m X 300 m,
- ✓ Değişik yaşlı seçme ormanlarında 150 m X 300 m
- ✓ Endüstriyel ağaçlandırmalarda en az 100 m. aralıklarla alınır.

Ağaç Serveti ve Artım Envanteri

- ✓ Ekonomik fonksiyonla işletilecek aynı yaşlı 2-3 kapalı ormanlarda
- ✓ Değişik yaşlı seçme ormanlarında tüm noktalarda ölçüm yapılır.
- ✓ Ekonomik fonksiyonla işletilecek aynı yaşlı 1 kapalı ormanlarda
- ✓ Ekolojik ve sosyo-kültürel fonksiyonlu ormanlarda örnek alanların %25'inde ölçüm yapılır.
- ✓ Gençleştirmenin devam ettiği ormanlık alanlarda kapalılığa bakılmaksızın 300 m X 300 m aralık mesafe ile örnek alanlar alınır.
- ✓ Her meşcere tipinden en az 5 adet örnek alan alınmalıdır. Sistematik dağıtımda 5'ten az sayıda nokta düşen ve alanı 5 hektardan küçük olan meşcerelerde en az 100 m. aralıklarla ara örnek alanlar alınır.

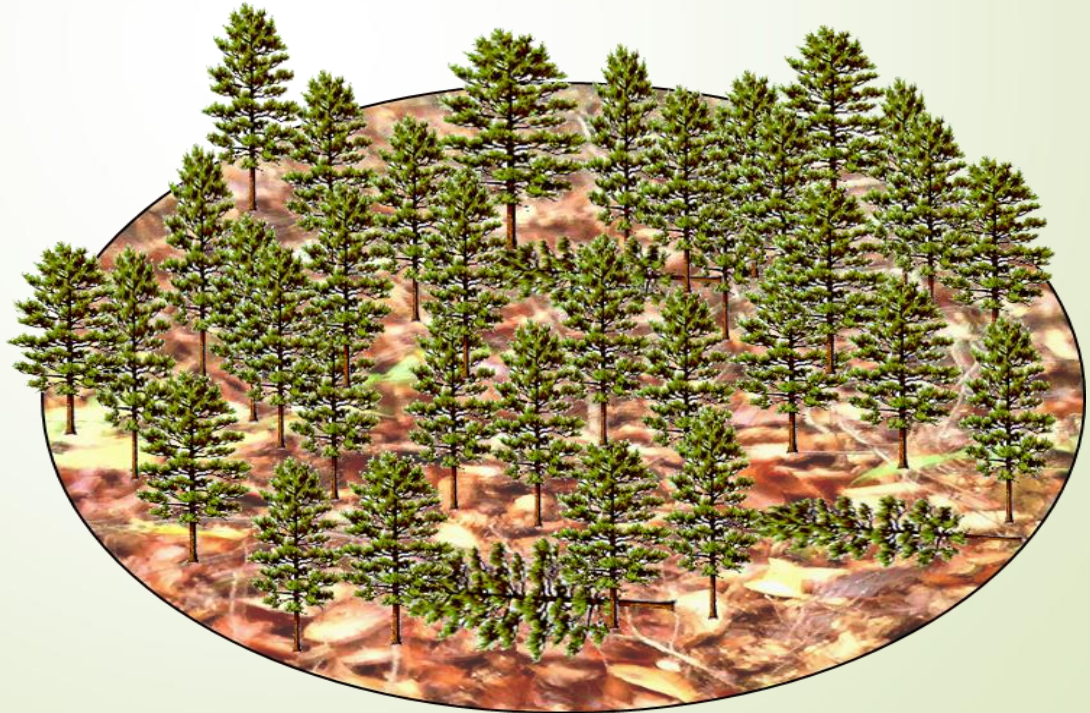
Ağaç Serveti ve Artım Envanteri

Örnek Alan Büyüklükleri

1 kapalı (%11-40) meşcerelerde 800 m^2 ($r=15.96 \text{ m.}$)

2 kapalı (%41-70) meşcerelerde 600 m^2 ($r=13.82 \text{ m.}$)

3 kapalı (%71-100) meşcerelerde 400 m^2 ($r=11.28 \text{ m.}$)

Böl. Müd. Adı		Erzurum			Örneklemeye Alanı		Örneklemeye Alanı Tipi		Meşcere Tipi Sembolü							Pafta No	
İşl. Müd. Adı		Göle			Büyüklüğü (m ²)												
Plan Birimi Adı		Yalnızçam			600		Geçici		C 2								
AA- Mülkiyet		1															
Ağaç Sıra No	Ağ. Tür Kodu	d _{1,30} Çapı	Yaş	Müdahale Durumu	Kökteni/ Oluşumu	Kalitesi	Silvikül. Durum	Çift Kab. Kalın.	10 Halka Geniş.	Ağaç Boyu	Hakim Ağaç Boyu	Tepe Başlangıç Yüksekliği	Merkeze Uzaklık	1 cm deki halka sayısı	Örneklemeye Alanı No	Bölme Nb	Hektara Çevirme Katsayısı
BA	BB	BC	BD	BE	BF	BG	BH	BI	BJ	BK	BL	BM	BN	BO	BP	BR	BS
1	03	37		10	1	3	1								1078		TP
2	03	35		10	1	3	1								CA	X	283150
3	03	29		10	1	3	1								CB	Y	4545850
4	03	35		10	1	2	1								CC	Z	1970
5	03	23		10	1	3	1								AB- Orman Formu		10
6	03	26		10	1	3	1								AC- Diri Örtü		Örtüş-Bolluk
7	03	25		10	1	3	1								Çalı Katı		Tür Sayısı
8	03	37	135	10	1	3	1	40	10	24				10	Ot Katı		—
	03	28		10	1	3	1								AD- Meşcerede Müdahale Durum		12
	03	28	111	10	1	3	1	20	12	22				8	AE- Gençlik Durumu		
1	03	33	108	10	1	2	1	34	20	25				5	Gençlik Durumu < 1 m		1
12	03	36	128	10	1	2	1	18	13	27				8	Gençlik Durumu > 1 m		3
13	03	38	119	10	1	2	1	48	10	27.5	27.5			10	Gençlikte Yaşam Gücü		2
14	03	40	115	10	1	2	1	48	17	23				6	Meşcere Kuruluşu		
15	03	21		10	1		1								AF-Tür Karışımı		1
16	03	41		10	1		1								AG- Kapalılık		0.5
17															AH- Tabakalılık		1
18															AI- Meşcere Oluşumu		1